

**ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**

**The Administrative Factors Affecting School Internal Supervision of Administrators under
the Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office 1**

กรวีร์ เกษบรรจง* และ สุเทพ ลิ้มอรุณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนจำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม และด้านการตัดสินใจเป็นอันดับต่ำสุด

2. การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากลุ่มเป็นอันดับต่ำสุด

3. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสาร ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล และด้านแรงจูงใจ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 59.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร, การนิเทศภายในโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) administrative factors affecting of school administrators, 2) internal supervision of school administrators, and 3) administrative factors affecting school internal supervision of administrators under the Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office 1. Samples were 302 in this research consisted of teachers. The research instrument was the questionnaire of the rating scale in 5 levels. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

** อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

The results of research were as follows :

1. Administrative factors affecting of school administrators were at a high level, when considering in each aspect; the leadership aspect was at the highest level, followed by the standard operating procedures and training and the decision aspect was at the lowest level.

2. Internal supervision of school were at a high level, when considering in each aspect; the training teachers was at the highest level, followed by the curriculum development and development group aspect was at the lowest level.

3. Administrative factors affecting school internal supervision of school administrators were the control operations, communication, the standard operating procedures and training, the leadership, interaction, and motivation. The having predictive efficiency of 59.20 percent with statistical significance at the 0.01 level.

Keyword: Administrative factors affecting, Internal supervision of school

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และเจตนารมณ์ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 มุ่งให้การจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข และให้ความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงกำหนดไว้ในหมวด 4 มาตราที่ 22 – 30 ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการกำหนดไว้ในหมวดที่ 5 มาตราที่ 31 – 40 และการนิเทศภายในโดยเฉพาะนั้น มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2550) ยังได้กำหนดให้มีการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาที่กำหนดไว้ให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุม เพื่อยกระดับวิชาชีพ การศึกษาให้สูงขึ้นนั้น กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546) ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา มีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพดังนี้ มาตรฐานความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่ คุรุสภารับรอง และ ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง ในมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษานั้น คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้ 14 มาตรฐาน โดยจุดเน้น คือ มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ในมาตรฐานนี้เองที่ ผู้บริหารมืออาชีพต้องหาวิธีการพัฒนาผู้ร่วมงาน โดยใช้เทคนิคการบริหารและการนิเทศภายในให้ผู้ร่วมงาน ได้ลงมือปฏิบัติจริง นำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

อีกทั้งมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ได้กำหนดให้มีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2550 : 14, 54)

ในส่วนของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารไม่สามารถดำเนินการต่างๆ ได้เพียงลำพังต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ได้บังคับบัญชา สิ่งสำคัญที่ทำให้การบริหารสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลคือ ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านการสื่อสาร ปัจจัยด้านการตัดสินใจ การที่ผู้บริหารจะปฏิบัติภารกิจของตนได้ดีมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อผู้บริหารต้องมีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารจะเป็นผู้นำความสำเร็จมาสู่สถาน เพราะเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่จะริเริ่มกระตุ้น ชักจูง และชี้แนะ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (ภิญโญ สาร, 2549 : 172)

การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน (สุนทร ไคลมี, 2548 : 97) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายมากหรือน้อย ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน จำนวนของศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา และบุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหามากที่สุด รวมทั้งบรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง (กรรทอง จิรเดชากุล, 2550 : 4)

ในส่วนของการดำเนินงานที่ผ่านมายังประสบปัญหาและอุปสรรค ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การขาดแคลนวิทยากรและแหล่งวิทยากรที่จะให้ความรู้แก่ครู เพื่อใช้ในการจัดนิเทศภายในสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศและบุคลากรขาดทักษะในการจัดการนิเทศ รวมทั้งบุคลากรไม่เพียงพอ กับสภาพปัญหาและความจำเป็น (สมเกียรติ รัตนวิฑูรย์, 2550 : 29) อีกทั้งการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องพาหนะในการเดินทางไปนิเทศ เพราะว่าพนักงานขับรถมีไม่เพียงพอ ซึ่งทุกกลุ่มในสำนักงานมีความจำเป็นจะต้องออกไปนิเทศบุคลากรในสถานศึกษาเช่นเดียวกัน จึงทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานนิเทศ และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งละเลยการนิเทศภายในโรงเรียนโดยสิ้นเชิงสถานศึกษาบางแห่งไม่มีข้อมูลการนิเทศภายในและบางแห่งไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่

ในระดับใด และปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลต่อการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 หรือไม่ อย่างไร และผลการวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ไปใช้ในการปรับเปลี่ยนการนิเทศภายในโรงเรียน และพัฒนาตนเองในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,350 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 302 คน โดยการคำนวณขนาดตัวอย่างจากตารางของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 101)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร และการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** แบบสอบถามสำรวจรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับลักษณะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน **ตอนที่ 2** แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 8 ด้าน คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการสื่อสารปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล ปัจจัยด้านการตัดสินใจ ปัจจัยด้านการกำหนดเป้าหมาย ปัจจัยด้านการควบคุมงาน ปัจจัยด้านมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม **ตอนที่ 3** แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาตามการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามน้ำหนักของคำตอบ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหาร และการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 แล้วนำมาประมวลเพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัย และการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา สร้างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ

ความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติมปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ นำแบบสอบถามไปหาค่า IOC รายข้อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อน นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ไม่ใช่มูลนิธิตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำไปหาความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.843 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอน ดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนที่ระบุในคำชี้แจงเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อดำเนินการแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งผู้วิจัยโดยตรงตามเวลาที่กำหนด แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ก่อนนำไปประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ วิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ระดับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผล และวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านภาวะผู้นำ อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านมาตรฐาน การปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านการกำหนดเป้าหมาย และด้านการตัดสินใจ เป็นอันดับสุดท้าย
2. การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการฝึกอบรมครูประจำการ อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากลุ่ม เป็นอันดับสุดท้าย
3. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมพบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยการบริหาร คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านที่ถูกคัดเลือกในลำดับถัดมา คือ ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสาร ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล และด้านแรงจูงใจ ส่งผลต่อ

การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.861 + 0.179(X_7) + 0.159(X_3) + 0.153(X_8) + 0.084(X_1) + 0.084(X_5) + 0.087(X_1)$$

สมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.241(X_7) + 0.220(X_3) + 0.201(X_8) + 0.124(X_1) + 0.132(X_5) + 0.120(X_1)$$

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก โดยด้านภาวะผู้นำ อยู่ในอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านมาตรฐาน การปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านการกำหนดเป้าหมาย และด้านการตัดสินใจ เป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุน และมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ส่งผลให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์รูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ อีกทั้งผู้บริหารยังส่งเสริม และสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การดำเนินงานดังกล่าวให้แก่ครูผู้สอน จึงทำให้การดำเนินการดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติา เคียง (2547 : 65-66) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของการนิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

2. การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการฝึกอบรมครูประจำการ อยู่ในอันดับแรก ได้แก่ รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากลุ่ม เป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดประชุม อบรม สัมมนา หรือส่งบุคลากรไปรับการอบรมจากสถาบันอื่นอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะกระบวนการเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ ไพโรจน์กัลยา (2545 : 128-132) ได้ศึกษาสมรรถภาพทางนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถภาพการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน

3. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมพบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยการบริหาร คือ

ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านที่ถูกคัดเลือกในลำดับถัดมา คือ ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสาร ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล และด้านแรงจูงใจ ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดการปฏิบัติงานที่ดี ใช้กิจกรรมการทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหา ช่วยเหลือ และปรึกษาหารือภายในสถานศึกษา โดยสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของครูได้เป็นอย่างดี โดยการใช้ศิลปะการบริหารเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามวิธีการหรือไม่และผลการปฏิบัติงานมีมาตรฐานเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาภรณ์ บรรเลงรัมย์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ปัจจัยทางการบริหารเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยด้านการตัดสินใจ ปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน และปัจจัยภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .862 สามารถพยากรณ์การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 74.30

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารทั้ง 3 ด้าน เป็นปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านมาตรฐาน การปฏิบัติงานและการฝึกอบรม และด้านการกำหนดเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำปัจจัยเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อทำให้ง่ายต่อการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนากลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่ผู้บริหารจะต้องธำรงรักษาให้อยู่ในระดับนี้ไว้ และผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา ปรับปรุงงานนิเทศภายในสถานศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพของนักเรียนต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณใช้ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสาร ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล และด้านแรงจูงใจ ตามลำดับ เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาหากจะปฏิบัติกรนิเทศภายในสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพนั้นควรจะต้องพัฒนาปัจจัยดังกล่าวเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานออกมาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารในระดับการศึกษาต่าง ๆ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเก็บข้อมูลในเชิงลึกกับสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่างกัน มีขนาดต่างกัน และศึกษากับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยทางการบริหาร และคุณภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษานั้น ๆ

2.4 ควรมีการศึกษาตัวบ่งชี้ในการพัฒนาการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรทอง จิรเดชากุล. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร. (2550).

กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.(2546).

_____. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว. (2546).

ชฎากรณ์ บรรเลงมัย. **ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (2552).

ภิญโญ สาร. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. (2549).

สมเกียรติ รัตนวิฑูรย์. **พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการนิเทศภายในตามการรับรู้ของครูผู้สอน**. น่าน : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. (2550).

สุชาติ เคหัง. **การปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของการนิเทศในสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2547).

สุนทร ไคลมี. **การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2548).

สุวัฒน์ ไพโรจน์กัลยา. **สมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏนครปฐม. (2545).

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). **มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานรอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 -2553)**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฑทอง. (2550).

ภาษาต่างประเทศ

Taro Yamane. **Statistic: An Introductory Analysis**. 3 rd ed. New York: Harper and Row. (1973).